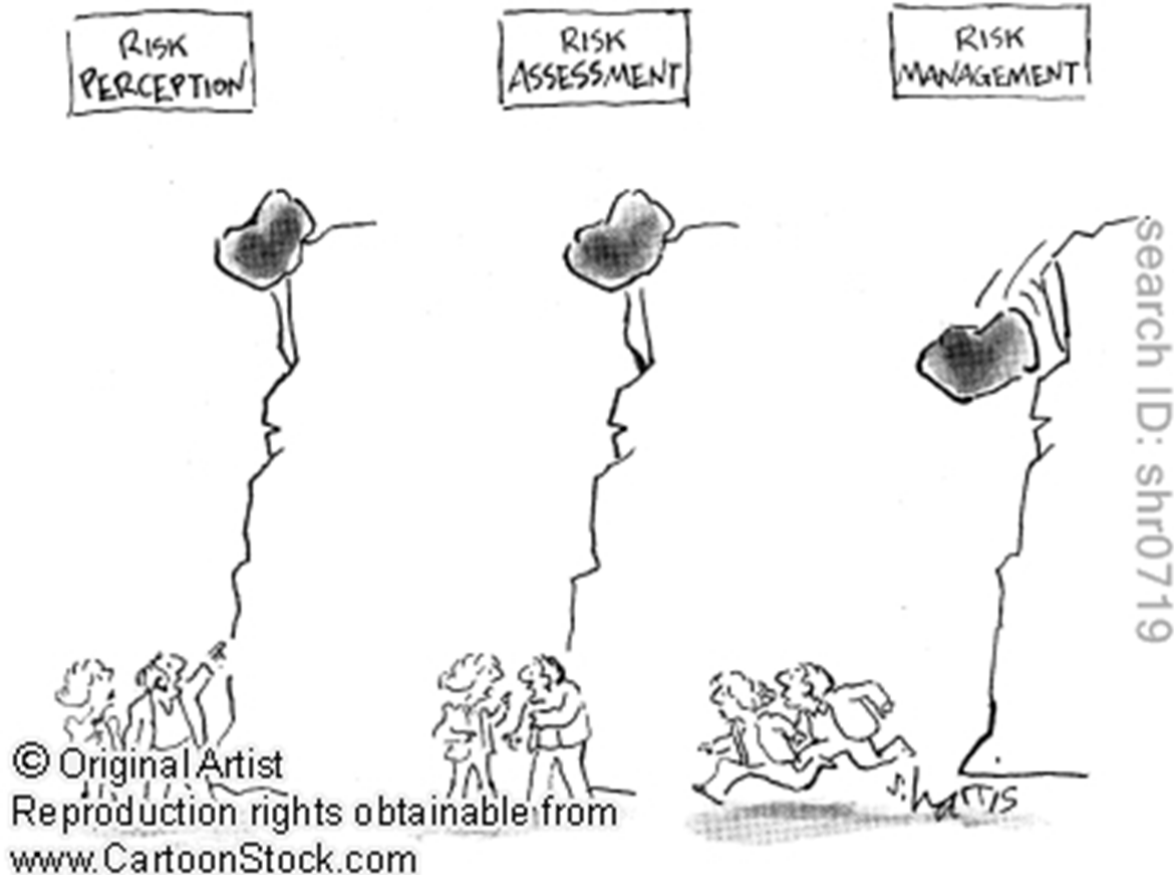

Nopea eläintautiriskinarviointi - mitä ja miksi?

Jonna Kyyrö, Leena Sahlström ja Tapani Lyytikäinen

Mitä ja miksi?

- Riskinarvioinnin hyväksikäyttöä riskinhallinnassa rajoittaa usein sen kesto
- Muualla on kehitetty menetelmiä, joilla saadaan karkea arvio riskistä nopeasti
- Suomen olosuhteet eroavat muiden maiden olosuhteista

Taudinpurkausarvioinnit

- Silloin kun jollakin oleellisella alueella on uusi taudinpurkaus – mitä vaikuttaa riskiin saada tauti
- 17 EU:n jäsenmaalla on käytössä ja 8 näistä on jonkinlainen oma sapluuna tai standardi
- Valmis malli toimii muistilistana ja standardoi arvioinnin samaan muotoon joka kerta
- Melko suppeita, mutta erittäin nopeita tehdä. Tuottavat sanallisen arvion riskin suuruudesta.

Asiantuntijapaneeli voi olla tarpeen

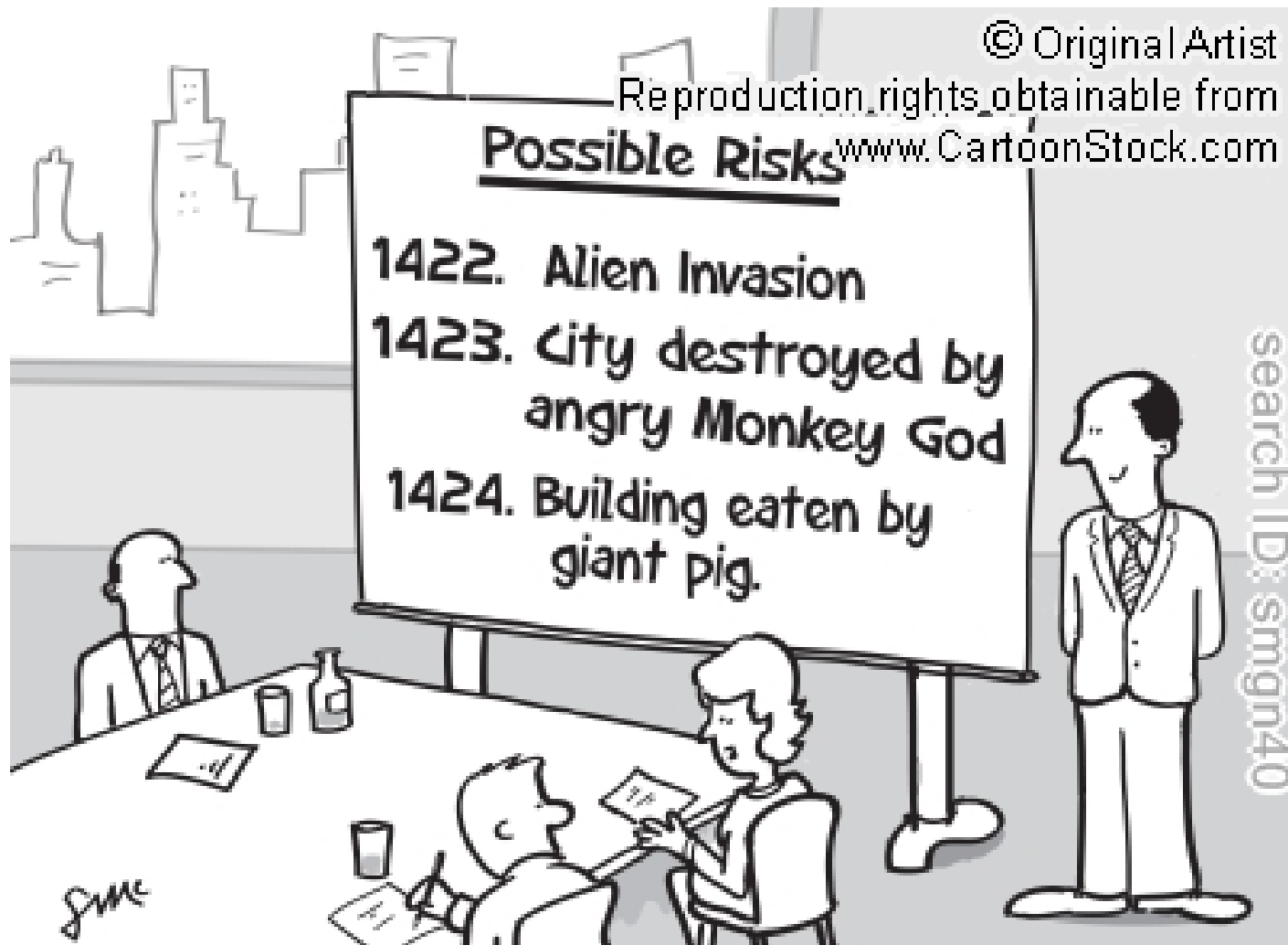
- Kun tarvittavaa dataa ei ole saatavilla tai ei ole olemassa ollenkaan
- Kun tarvitaan käyttöön asiantuntijoilla oleva ns. hiljainen tieto ja näkemys
- Asiantuntijapaneeli tuottaa osittain subjektiivisen näkemyksen, jota voidaan vähentää paneelin laaja-alaisuudella

Asiantuntijakyselyn tuloksia

- Tavoiteaika: **päivä** (3/7), **viikko** (4/7), **kuukausi** (4/7)
- Omaa aikaa valmis panostamaan muutamasta **tunnista päiviin** riippuen aiheesta (5/7)
- Sisältäisi
  - **maahantuloreitit** (7/7)
  - seuraukset, interventiot, riskin todennäköisyyden, vaikuttavuuden (yli puolet vastaajista)
  - taudinkuvausta/etiologiaa (2/7)

Milloin tarpeen?

“Well he certainly does a very thorough risk analysis.”

Mihin asiantuntijat tarvitsisivat?

- Maahantulon arviointiin, kun uusi taudinpurkaus Euroopassa (7/7)
- Kun uusi tautitapaus uudella alueella, taudin seurausten arviointiin ja riskinhallintakeinojen vertailuun (4-6/7)
- Bluetongue, Afrikkalainen sikarutto, Newcastlel tauti, lintuinfluenssa, rabies, ekinokokkoosi, Schmallerberg, eläinten tuonnit uusista maista, Suomessa esiintyvien tautien leviämiskirski ja eri riskinhallintakeinojen vertailu

Arjen apuväline

- Toivottiin työkalua jokapäiväiseen käyttöön
- Kynnys pitäisi olla matala nopean aloittamiseen
- Lisäarvoa pitäisi olla normaaliin päähkäilyyn verrattuna
- Nopeiden riskinarvioinnin tarpeita on kahdenlaisia: osa I 1-5 pv, osa II 1-(2-3) kk ja aina tapauskohtaisia

Nopean pitää olla nopea

- Nopeus on itseisarvo nopeassa riskinarvioinnissa
- Epävarmuutta saa olla paljonkin, kunhan tulos ja epävarmuus viestitään selkeästi

